అర్రుకడిగిన ఎద్దు

— గోపిచంద్.

నేను ఇప్పడీ కొట్టంలో వొకమూల పడివున్నాను. నేను ఇక్కడ ఈసురోమని పడివున్నాననే సంగతి యెవ్వరూ గమనించరు. నా చుట్టూ వున్న ఈ రొచ్చూ, నా శరీరం మీద వున్న ఈ గోమార్లూ చూశారా? అంతే – చుట్టూ కొంచెం బాగు చెయ్యాలని గానీ, చచ్చేదాకా నా వొళ్ళు వీలున్నప్పడల్లా శుభ్రపరిచి నా చావు సుఖవంతం చెయ్యాలని గానీ ఎవ్వరికీ పట్టదు. పైగా చావకుండా ఇంకా ఇక్కడే వున్నానని నా యజమాని మొదలు ఇంటిల్లపాదీ విసుక్కుంటూ ఉంటారు. నాకు త్వరగా చచ్చిపోవాలనే ఉంది. ఏం చెయ్యను? నాకు చావురాకుండా ఉంది. నన్ను గురించి ఈ మాటే అంటూ ఉంటాడు. బక్క చిక్కి, వొక కుక్కి మంచంలో కూర్చుని వుండే నా యజమాని తండ్రి కూడా! ఆ సంగతి తరువాత చెపుతాను.

మెడలోని గంటలను గణగణ మోగించుకుంటూ ఠీవిగా మేతమేస్తున్న ఆ ఎద్దులను చూశారా? మా యజమానికి ఆ ఎద్దులంటే అమిత ప్రేమ.

వాటికి జనప కట్టలూ, పచ్చగడ్డి, ఉలవలూ అన్నీ పెడతాడు. పడుకున్నప్పడు వాటి వంటికి ఎక్కడ గలీజు అంటుకుంటుందోనని ముప్పూటలా శుభ్రం చేస్తాడు. తన సొంత చేతులతో వాటి వొంటిని రోజూ మాలిస్ చేసి నిగనిగలాడేటట్లు ఉంచుతాడు. ఊళ్ళో అందరికీ వాటిని చూసి గర్వపడతాడు.

కాని ఈ మూలపడి వున్న నా సంగతి మాత్రం ఆలోచించడు. నా ముందు గడ్డి వున్నదీ లేనిదీ చూడరు. ఆ ఎద్దులు తినలేక మిగిల్చి తొక్కివేసిన చెత్త, తీసి పెంట పోగులో వేసేటప్పడు నా ముందు నాలుగు పరకలు రాలుస్తాడు. వయస్సు మళ్ళి కాటికి కాలు చాచుకొని ఉన్న నేను లేవలేక పడుకొని ఉంటే, ఆ పరకలు తినగలందులకు లేవమని వొకతన్ను తన్ని వెళ్తూ వుంటాడు. నా అంత నన్ను లేవనిస్తే ఆయనకు పోయిందేమిటో!

అయితే నా యజమాని నన్నెప్పడూ యిలాగే చూసేవాడా అంటే కాదు. ఆ ఎద్దులను చూచినట్టు నన్నూ ఆప్యాయంగా చూచిన రోజులు ఉన్నాయి. అపపుడు నేను వయస్సులో ఉన్న రోజులు. నా యజమాని కోసం రాత్రిం బవళ్ళు కష్టపడి పని చేయగలిగిన స్థితిలో ఉన్న రోజులు. ఆ రోజుల్లో

తన బిడ్డలకంటే మమ్మల్ని ఎంతో జాగ్రత్తగా చూచుకొనేవాడు మా యజమాని. నన్నూ నా జత ఎద్దును కొన్నప్పడు ఆయన పది ఎకరాల రైతు. మా అరులు కడిగే నాటికి ఆయన ఇరవై ఎకరాల రైతు. ఈ పది ఎకరాలూ ఆయన మావల్లే కొనగలిగాడని నేను చెప్పకుంటే మాత్రం యీనాడు నా మాట నమ్మేది ఎవ్వరు?

నేనూ నా జత ఎద్దూ నా యజమాని దొడ్లో పుట్టిన వాళ్ళం కాదు. మామీద మోజుపడి, ఎక్కువ డబ్బు పెట్టి ఇంకొక గ్రామం నుంచి కనుక్కొని వచ్చాడు. ఆ రోజు నాకింకా, కండ్లకు కట్టినట్లు జ్ఞాపకం వుంది. మమ్ములను చూచుకొని ఆయన ఎంత గర్వపడ్డాడనుకున్నారు! ఏదో శాస్త్రం చెవుతారే, ముడ్డిమీద గుడ్డ నిలవలేదని – అట్లా వున్నాడు.

మా ముఖాలకు పసుపు రాసి, కుంకుమ పెట్టి, మా కొమ్ములు అలంకరించి వూరంతా వూరేగించాడు. ఊళ్ళో వాళ్ళందరికీ భోజనాలు పెట్టాడు. ఊరందరికీ ఆ రోజు పండుగే ఇంటికి వెళ్ళగానే మా యజమాని భార్య మాకు దిష్టి తీసి దొడ్లోకి తీసుకువెళ్ళింది. మాకు జరిగిన వైభవం మేమే నమ్మలేనంత విపరీతంగా జరిగింది.

ఆ సాయంకాలం ఉళ్ళో వాళ్ళంతా నా యజమాని దగ్గరకు వచ్చి, మా బలాన్ని పరీక్షించడానికిగాను, వొక పుట్టెడు వడ్లబస్తాలను బండి మీద వేసి, ఆ బండిని చెరువులో ఇటు నుంచి అటు లాగించాలన్నారు.

స్పర్శ సైకియాట్రీ క్లినిక్
భారతి నర్సింగ్ హోమ్
D.No: 40-14-4, కూలెక్స్ సందు, బెంజిసర్కిల్, విజయవాడ–10. ఫోన్: 473131
విజయవాడ నగరంలోని ప్రముఖ మహిళా సైకియాట్రిస్ట్

మానసిక రోగులకు ఈ క్రింది వైద్య సదుపాయం అందజేస్తారు
★ మాదక ద్రవ్యాలు మరియు తాగుడు వంటి దుర్వ్యసనాలకు బానిసలైన వ్యక్తులకు డి–ఎడిక్షన్ మరియు కౌన్సిలింగ్
★ బిహేవియర్ థెరపీ (ప్రవర్తనశైలిలో మార్పు తెప్పించుట)
● అందరితో కలవలేనివారికి
● సిగ్గు, బిడియం ఎక్కువ వున్నవారికి
● అందరి ముందు మాట్లాడలేనివారికి
● టెన్షన్ గలవారికి
● ఫోబియా గలవారికి
● డిప్రెషన్ వున్నవారికి

★ మైరెటల్ కౌన్సిలింగ్ వైవాహిక జీవితం లోని కలతలను సరిదిద్దుకోవడానికి
★ పిల్లల మానసిక సమస్యలకు
★ సైకోసిస్, న్యూరోసిస్ మరియు ఇతర మానసిక రుగ్మతలకు
★ కెరియర్‌కు సంబంధించిన ప్రాబ్లెమ్‌లకు
★ పర్సనాలిటీ డెవలప్‌మెంట్
★ జ్ఞాపకశక్తి మరియు ఏకాగ్రత మెరుగుపరచుకోవడానికి చిట్కాలు

ఇవే సమస్యలకే కాకుండా మీకున్న అపోహలు, అనుమానం, ఇతర మానసిక రుగ్మతల సమస్యల పరిష్కారానికి మరియు చికిత్సకు, సలహాలకు సంప్రదించండి.
డాక్టర్ పి. విజయలక్ష్మి M.B.B.S., D.P.M., P.G.D.G.C.
(మానసికవ్యాధి నిపుణులు)

మా యజమాని, మాకుమల్లేనే అప్పుడు వయస్సులో వున్నాడు. మా శక్తి సామర్థ్యాలలో ఆయనకు మంచి నమ్మకం ఉంది. ఆయన తండ్రిఎందుకు వాటిని కష్టపెట్టడం, వుట్టెడు వడ్లు ఆ ఊబిలో ఎంత మంచి గొడ్లయితే మాత్రం ఎట్లా లాగుతై?' అని వొక ప్రశ్నవేసి చెపుతున్నా వినకుండా అంగీకరించాడు.

ఆ సాయంకాలం ఊళ్ళో జనం అంతా చెరువుగట్ల మీదకు జేరుకున్నారు. స్త్రీలూ, పురుషులూ, పిల్లలూ ఊరు వూరంతా అక్కడే వున్నారు. వారిని చూస్తే మాకు అమితోత్సాహం కలిగింది. ఆ ఉత్సాహంతో జయజయధ్వానాల మధ్య తేలిగ్గా బస్తాల బండిని ఇటునుంచి అటు లాగివేశాం.

నా జత ఎద్దు అంతకుముందు రెండు సంవత్సరాల క్రిందట కాడిని కలిపిన గిత్త, దానికి బలం, పౌరుషం వున్నాయి. కాని ఇప్పుడు అదే అదృష్టవంతురాలు అనుకుంటున్నాను. తరువాత నా జతకు నా యజమాని మరొక ఎద్దును తెచ్చాడు. కొన్నాళ్ళు దానితో కూడా కలిసి పని చేశాను నేను.

నేనిప్పుడు ముసలిదాన్నయ్యాను. కాలుతీసి కాలు వెయ్యలేను. లేచి నిల బడటమే కష్టంగా వుంది. ఆకలి అనేది వుంటుంది. అది శరీరం వున్నంతకాలం వుంటుంది కాబోలు. కాని పండ్లు కదిలి పోవడం వల్ల ఆకలి తీర్చుకోవడానికి కావలసిన ఆహారం తినలేకుండా వున్నాను. ఎండుగడ్డి నమల లేను. దండుగ అని పచ్చగడ్డి నా యజమాని నాకు వెయ్యడు. అప్పుడప్పుడు మిగిలిన ఎద్దులు తినక విడిచిపెట్టిన జనుపమోళ్ళు కొరకటం నా వశమా? నా వశంగాక పైపైన చప్పరించి విడిచిపెట్టానని ఆయనకేం తెలుసు పాపం? మోళ్ళు గనక తినలేదని చేతిలో వున్న ముల్లు కర్రతో 'నీకింత కావరమా?' అని ఎడాపెడా కొడతాడు. విన్నారా? కాటికి కాళ్ళు చాచుకొని కూర్చున్న నాకు కావరమట! అంటే అన్నాడు. ఆయన అనటానికీ మేము పడటానికీ వుట్టాం. కాని ఈ వయసులో దెబ్బలు భరించటం కొంచెం కష్టంగా వుంటుంది. నా జత ఎద్దుతోనే పోక ముసలితనం వచ్చిందాకా బతికినందుకు నన్ను నేను తిట్టుకోవటంకంటే చేసేది యేముంది?

నేను ముసలిదాన్నయ్యాను. నిజమే. నేను పని చెయ్యలేను. నిజమే. నాకు ఎంత తక్కువ మేత వేసినా అది నా యజమానికి నష్టమే నిజమే. కాని ఇంతకుముందు నే చేసిన పనికి, నా యజమానికి సంపాదించి పెట్టిన లాభానికి నాకు సహజ మరణం వచ్చేవరకూ బ్రతికే అర్హత లేదా? నేను చేసిన సేవకు నా పట్ల కాస్త ఆదరం చూపగూడదా? ఇవ్వాళో రేపో నేను ఎట్లాగూ కన్ను మూస్తాను. ఈ నాలుగు రోజులూ, రోజుకు నాలుగు పరకలు వేసి రెండు మంచి మాటలు మాట్లాడి పోగూడదా? అందుకు నేను నోచుకోలేదు. అది ఆశించటం కూడా తప్పే. ఎందుంటే నాదేముంది? నా యజమాని తండ్రి కూడా నా స్థితిలోనే వున్నాడంటే ఇక చెప్పవలసిందేముంది?

నా యజమాని తండ్రి చాలా మంచివాడు. అంటే పాతకాలం మనిషి నేను ఈ యింటికి వచ్చేముందు, ఆయన తాళపు చెవులు కొడుకుకి అప్పగించాడు. అప్పటినుంచీ ఏ విషయంలోనూ జోక్యం కలిగించుకునే వారు కాదు. నా అరుకడిగినన్నీ మూలకు జేర్చింతరువాత, ఆయన అప్పుడప్పుడూ వచ్చి నా దగ్గర కాసేపు కూర్చొని వెళ్లేవాడు. నా మనస్సులో వున్న కష్టం ఆయనకు తెలిసినట్లుగా ఎవ్వరికీ తెలియదు. ఎందుకంటే ప్రస్తుతం ఆయన అనుభవం కూడా ఇంచుమించు నా అనుభవానికి మల్లేనే వుంది. మేము ఎందుకు బ్రతుకుతున్నామో ఇతరులకు తెలియదు. మాకూ తెలియదు.

ఆయనకు భార్య గతించి చాలా రోజులైంది. ఆయనకు వున్నది ఒక్క కొడుకూ కోడలూ, వాళ్లకు నలుగురు ఆడపిల్లలూ, ఒక మొగపిల్లవాడూ, కొడుకు ఆయన సంగతి పట్టించుకోడు. కోడలుకి ఆయనంటే పడదు. ఆమెకు ఆయన ఒక తగలాటంగా కనపడుతూంటాడు. వేళకు అన్నం పెట్టదు. అందరికిపెట్టి తాను తిని అప్పుడాయన్ను పిలుస్తుంది. ఏది మిగిలితే అది వేసి పెడుతుంది. ఏదివేస్తే అది తిని ఆయన చెయ్యి కడుక్కుంటాడు. కుక్కి మంచంలో ముడగదీసుకొని కూర్చుంటాడు. ఆయన సంగతే అట్లావుంటే ఇక నాదేముంది?

ఆయనకూ నాకూ అమిత స్నేహం. ఎవ్వరూ లేకుండా చూచి నా దగ్గరకు వచ్చి కూర్చునేవాడు. ఆయనా నేనూ కలిసి వుంటే నా యజమానికి తగని కోపం వచ్చేది. తన కోసం కష్టించి, యెముకలను అరిగించుకొని పని చేసిన మా యిద్దరినీ తాను చూడవలసిన విధంగా చూడటం లేదని జ్ఞాపకం వచ్చేదో ఏమో! "నీకిక్కడ ఏం పని?" అని తండ్రిని గదమాయించేవాడు. ఆయన నెమ్మదిగా లేచి కర్రపోటు వేసుకుంటూ యింట్లోకి వెళ్ళేవాడు. నేను కండ్లప్పగించి చూస్తూ వుండేదాన్ని.

ఎవ్వరూ లేనప్పుడు ఆయన్ని చూచి నేనూ, నన్ను చూచి ఆయనా కన్నీరు పెట్టుకుంటూ వుండేవాళ్ళం. అంతకంటె మాట్లాడుకోవలసింది ఏముంటుంది మాకు. నేను మెడ చాచి ఆయన భుజం మీద పెట్టేదాన్ని. ఆయన కాసేపు నిమిరేవాడు మేమిద్దరం చావటం చేతగాక బ్రతుకుతున్న వాళ్లం. మామాట ఎవ్వరు పట్టించుకుంటారు? మేము అందరికీ భారమే. మమ్మల్ని ఎందుకు తీసుకుపోడో భగవంతుడు! తీసుకుపోతాడు. కానియెంత త్వరగా తీసుకుపోతే అంత మంచిది.

ముసలాయన వారం రోజుల నుంచి నాకు కనబడటం లేదు. మంచం పట్టాడని ఎవ్వరో అనగా విన్నాను. ఆయన కూడా కనపడడు కాబోలు!

ఇది యిలా వుండగా ముసలి పశువుల్నీ, పనికి ఉపయోగించని పశువుల్నీ కొనటానికి ఊళ్ళోకి యెవరో వచ్చారని విన్నాను. వారు పశువులను అయినకాడికి కొని, మాంసం కోసం కసాయి కొట్టుకు తోలుతారట. రైతులకు ఈ విషయం తెలిసివుండే తెలియనట్టు నటించి అమ్మివేస్తారట. ఎంత అన్యాయం!

ఆ పరిస్థితే వస్తే నా పీడ యేదో వొక విధంగా వొదిలించుకోటానికి నా యజమాని వెనుదియ్యడనే నా అనుమానం. మా జాతి పట్ల రైతులు యిదివరకు యింత నిర్దాక్షిణ్యంగా ప్రవర్తించేవారు కాదు. అహోరాత్రుళ్లూ తమ కోసం పని చేసి వృద్ధాప్యంలో అడుగుపెట్టిన మా జాతిని యెంతో గౌరవంగా చూసేవారు. మా గతం తెలియని పిల్లలు మమ్ములను ఆటలు పట్టించటానికి ప్రయత్నిస్తే, 'దాని సంగతి మీకేం తెలుసోయ్? దాని రోజుల్లో ...' అని మేము చేసిన ఘనకార్యాలన్నీ చెప్పి, మమ్ములను పొగిడి మాపట్ల వారికి సానుభూతి కలిగేటట్లు చేసేవారు. 'అది మన యింట్లో అడుగు పెట్టిం తరవాతే మనకు కలిసివొచ్చిందమ్మా! దాన్నేమీ అనకండి. అంటే దేవుడు మెచ్చడు' అనేది ఇల్లాలు.

ఆ రోజులు గతించినై. ఉపయోగపడినన్నాళ్ళూ ఉపయోగించుకొని, తరువాత కాటికి కాలు పట్టుకొని యీడ్చే రోజులు ఇవి. కొడుకు కన్న తండ్రిని తల్లినే యీ పని చేస్తున్నాడు. ఇక మాదేముంది – నోరులేని జీవాలం!

నా కిప్పుడే కోరికా లేదు. ఒక్కసారి ముసలాయన బుజం మీద తల ఆన్చి కన్నీరు పెట్టుకునే అవకాశం వుంటే చాలు. ఆయన ఒక్కసారి తన చల్లని వ్రేళ్ళతో నా మెడ నిమిరితే చాలు. ఆయనకంటె ముందు నేను దాటిపోతే చాలు.

అదిగో ఆ కాకిని చూశారా, యెట్లా కుప్పిగంతులు వేసకుంటూ వస్తూందో! నా వెన్ను మీద వున్న వుండును తడవతడవకూ వచ్చి పొడుస్తూ వుంటుంది. దానిని నేను యెట్లా ఆపగలను? తోకకూడా లేపలేనే!

ఆ వుండుకు ఏదన్నా ముందు రాయించకపోతే పోయాడు నా యజమాని. చినిగిన యే పాతగోనె గుడ్డతోనో కాస్త కప్పించకూడదా! కప్పించడు. ఆ గోనె గుడ్డని పాడు చెయ్యటం మాత్రం ఎందుకు? – అనుకుంటాడు కాబోలు.

అదిగో వస్తూ వుంది కాకి.

అబ్బా! ... ...